

Operačný program Životné prostredie pre zlepšenie stavu environmentu Slovenska

II. zasadnutie Monitorovacieho výboru pre Operačný program Životné prostredie 7. mája 2008 viedol štátny tajomník Jaroslav Jaduš, za účasti zástupcov orgánov štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, MVO, sociálno-ekonomických partnerov a zástupcov EK (Sabine Bourdy a Andrea Hlavatá), foto: archív MŽP SR

Operačný program Životné prostredie (OP ŽP) predstavuje programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie pre sektor životného prostredia na roky 2007 – 2013. Štruktúra materiálu a obsahová náplň jednotlivých kapitol vychádza z nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 (ďalej len „všeobecné nariadenie“). OP ŽP je financovaný spoločne z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) a Kohézneho fondu (KF).

Tento operačný program bol schválený rozhodnutím Európskej komisie K(2007)5500 z 8. 11. 2007, ktorým sa prijíma Operačný program Životné prostredie pre pomoc Spoločenstva z ERDF a KF v rámci cieľa Konvergencia v regiónoch Slovenskej republiky (2007SK161PO 002). Globálnym cieľom OP ŽP je zlepšenie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry SR v zmysle predpisov EÚ a SR a posilnenie efektívnosti environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja. Globálny cieľ bude napĺňaný realizáciou aktivít v rámci 6 prioritných osí programu.

OP ŽP vychádza z výsledkov analýzy súčasnej environmentálnej situácie v SR, požiadaviek vyplývajúcich z environmentálneho acquis, vrátane prechodných období stanovených pre SR v Zmluve o pristúpení k Európskej únii, platných právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohovorov v oblasti životného prostredia, ako aj legislatívnych opatrení EÚ pripravovaných v súčasnosti (návrhy nových smerníc a nariadení v oblasti životného prostredia), ktorých prijatie sa očakáva v priebehu pro-

gramového obdobia 2007 – 2013 a povedie k potrebe zabezpečenia ich finančne náročnej implementácie.

Strategický rámec OP ŽP

Stratégia OP ŽP vytvára podmienky pre konvergenciu SR k priemeru EÚ – 15 v oblasti environmentálnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia. Zároveň významnou mierou prispieva k tomu, aby sa celková konvergencia ekonomiky SR k priemeru EÚ – 15 uskutočňovala cestou trvalo udržateľného rozvoja. Prepojenie medzi strategickou úrovňou, ktorú predstavuje OP ŽP a projektovou úrovňou, zabezpečuje Programový manuál Operačného programu Životné prostredie (pozri www.opzp.sk), ktorý obsahuje podrobnejšie rozpracovanie operačného programu na úroveň opatrení z hľadiska ich obsahu, ako aj finančného plánovania. Stratégia OP ŽP zároveň rešpektuje aj základné zásady štátnej environmentálnej politiky.

Medzi strategické dokumenty SR v oblasti životného prostredia patria:

- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky,
- Národný environmentálny akčný program,
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja,
- Konceptia územného rozvoja Slovenska,
- Konceptia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015,
- Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR,
- Národný program SR pre vykonávanie smernice Rady č. 91/271/EHS,
- Stratégia pre implementáciu Rámcovej smernice o vode v Slovenskej republike,
- Program protipovodňovej ochrany SR do roku 2010,

- Energetická politika Slovenskej republiky,
- Konceptia využívania obnoviteľných zdrojov energie,
- Konceptia využitia poľnohospodárskej a lesníckej biomasy na energetické účely,
- Program odpadového hospodárstva SR na roky 2006 – 2010,
- Investičná stratégia odstraňovania environmentálnych záťaží,
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku,
- Konceptia ochrany prírody a krajiny,
- Informačná a komunikačná stratégia pre tvorbu sústavy NATURA 2000 na roky 2004 – 2010.

Prioritné osi OP ŽP

Prioritná os 1: Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd

Špecifickým cieľom prioritnej osi 1 je znížovanie znečistenia vôd a zvýšenie kvality života obyvateľstva SR dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR. Všetky aktivity, ktoré sú súčasťou tejto prioritnej osi, sa uskutočňujú v kontexte integrovaného manažmentu povodí a smerujú k dosiahnutiu dobrého ekologického a chemického stavu vôd, ako aj vyhovujúceho bilančného stavu vôd v rámci povodia.

Fond: Kohézny fond

Oprávnené územie: Celé územie SR

Špecifický cieľ prioritnej osi 1 bude napĺňaný realizáciou aktivít v rámci 3 špecifických cieľov:

Operačný cieľ 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov

V rámci tohto cieľa ide o zabezpečenie prístupu čo možno najväčšieho počtu obyvateľov k pitnej vode a zabezpečenie obslužnosti územia pitnou vodou z verejných vodovodov v dostatočnej kvalite a kvantite. Pri riešení tejto problematiky sa bude vychádzať z týchto koncepčných dokumentov – Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR, jednotlivých plánov rozvoja kraja a VÚC, Plánu manažmentu povodí, resp. Vodného plánu Slovenska.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Výstavba a rozšírenie obecných verejných vodovodov len v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie (t. j. v jednej ryhe) podľa skupiny oprávnených aktivít operačného cieľa 1.2 „Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ“.

II. skupina: Dobudovanie, rozšírenie, resp. zvýšenie kapacity vybudovaných vodárenských sústav (**def. vodárenská sústava** – technicko-plánovací názov pre zdroj vody a sústavu skupinových vodovodov, prípadne oblastný vodovod, spravidla s veľkou kapacitou, zabezpečujúci zásobovanie rozsiahlej územnej oblasti pitnou vodou; **oblastný vodovod** – skupinový vodovod alebo sústava vodovodov zásobujúcich pitnou vodou spravidla veľký počet spotrebiteľov na území presahujúcom obvykle aj rozsah okresu) a dobudovanie verejných vodovodov v ich preukázanom bilančnom dosahu (t. j. v preukázaní potrieb vody a zdrojov vody v rámci celej vodárenskej sústavy) za účelom zabezpečenia dodávky

pitnej vody z verejného vodovodu v dostatočnej kvantite a/alebo odstránenia zdravotného rizika vyplývajúceho z nedostatočnej kvality vody z individuálnych zdrojov.

Oprávnení prijímatelia: verejný sektor, súkromný sektor

Operačný cieľ 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Tento cieľ je zameraný na zvýšenie počtu obyvateľov žijúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a obsluhu územia vo vzťahu k odvádzaniu a čisteniu komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby vodného hospodárstva v súlade so záväzkami SR voči EÚ.

Skupiny aktivít:

A) podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, ktorý vychádza z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, jednotlivých plánov rozvoja krajov, Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska v nasledujúcom prioritnom poradí:

I. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách nad 150 000 EO (*def. EO – množstvo biologicky odstrániteľného organického znečistenia vyjadreného hodnotou ukazovateľa BSK₅, ktorá je ekvivalentná znečisteniu produkovaného 60 g BSK₅ za jeden deň jedným obyvateľom*);

II. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd, a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách od 15 000 EO do 150 000 EO;

III. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd, a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách od 10 000 EO do 15 000 EO;

IV. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách od 2 000 EO do 10 000 EO;

B) ďalšie oprávnené aktivity:

V. skupina: Výstavba čistiarní odpadových vôd v prípadoch, keď už je dobudovaná minimálne na 80 % (celej predmetnej aglomerácie) a prevádzkovaná stoková sieť v aglomeráciách do 2 000 EO podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR, jednotlivých plánov rozvoja krajov, Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska;

VI. skupina: Výstavba stokovej siete a ČOV v aglomeráciách do 2 000 EO v prípade projektov zameraných na realizáciu opatrení, ktoré uložili orgány štátnej vodnej správy rozhodnutím (podľa zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) a smerujú k zamedzeniu závažného ohrozenia kvality a kvantity podzemných vôd a povrchových vôd tak, aby nebolo ohrozené ich využívanie. Podpora pre danú skupinu oprávnených aktivít môže byť poskytnutá v prípadoch, ak doteraz uložené opatrenia orgánom štátnej vodnej správy (pozri § 21 a 26 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)) nie sú účinné. Túto skutočnosť je potrebné preukázať postupným zhoršovaním kvality využívaných vodárenských zdrojov (ktoré slúžia na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou) podľa platnej legislatívy (pozri § 17 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov; nariadenie vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu) a sú evidované na regionálnych úradoch

Likvidácia odpadu z priepasti Slovenského a Važeckého krasu s pomocou EÚ (foto: archív SAŽP)

verejného zdravotníctva. Tieto údaje budú posudzované a porovnávané aj s údajmi, ktoré MŽP SR zasielajú vlastníci infraštruktúry v rámci poskytovania údajov o majetkovej a prevádzkovej evidencii o objektoch a zariadeniach verejného vodovodu a verejnej kanalizácii v súlade s § 15 ods. 6 a § 16 ods. 6 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ustanoveniami vyhlášky MŽP SR č. 605/2005 Z. z. Pre uvedené situácie je potrebné okrem vývoja zhoršovania kvality vôd doplniť aj stanovisko orgánu štátnej vodnej správy (pozri § 28 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)), že pri nerealizácii navrhovanej stavby dôjde k závažnému ohrozeniu kvality jestvujúceho vodárenského zdroja využívaného na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou verejným vodovodom.

Finančná podpora sa poskytne len na projekty určené pre aglomerácie, ktoré sú v súlade s Národným programom SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd (zoznam týchto aglomerácií je uvedený v prílohe č. 1 vyššie spomenutého Programového manuálu OP ŽP, www.opzp.sk), ktorý vychádza z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR, okrem skupiny aktivít V. a VI.

Finančná podpora bude poskytnutá iba projektom, ktoré riešia odvádzanie odpadových vôd v rámci aglomerácie (aglomerácie z prílohy č. 1 programového manuálu), a to za podmienky, že:

a) zabezpečujú pripojenie na verejnú kanalizáciu 85 % a viac existujúcich producentov odpadových vôd (podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS) alebo minimálne 80 % existujúcich producentov v prípadoch, keď napojenosť nad 85 % je vzhľadom na zložitosť technického riešenia a jeho finančnú náročnosť, pri zohľadnení miestnych podmienok, ekonomicky neefektívna a zároveň

b) ČOV je v súlade so smernicou Rady 91/271/EHS a nariadením vlády SR č. 296/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvantitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Operačný cieľ 1.3 Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd

Skupiny aktivít:

I. skupina: Monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd v zmysle požiadaviek EÚ,

Stabilizácia koryta Studeného potoka v Habovke pomocou EÚ (foto: archív SAŽP)

II. skupina: Monitorovanie a hodnotenie stavu podzemných vôd v zmysle požiadaviek EÚ, III. skupina: Budovanie a rekonštrukcia monitorovacích objektov.

Prioritná os 2: Ochrana pred povodňami

Špecifický cieľ: Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami

Všeobecným legislatívnym rámcom pre vykonávanie aktivít v oblasti ochrany pred povodňami je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (rámcová smernica o vode). Táto smernica stanovuje požiadavku vypracovať integrované plány manažmentu povodí, s cieľom dosiahnuť a udržať dobrý ekologický a chemický stav vôd a dobrý stav povodia ako celku. S týmto cieľom sa v rámci povodí vykonávajú aj opatrenia na ochranu pred povodňami, a teda tvoria súčasť ich integrovaného manažmentu.

Fond: Kohézny fond

Oprávnené územie: Celé územie SR

Operačný cieľ 2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

Prioritou SR je výrazne znížiť škody spôsobené povodňami realizáciou preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami, obmedziť ľudskou činnosťou spôsobené nepriaznivé vplyvy na odtokové pomery v povodiach a navrátiť prirodzenú schopnosť akumulácie vody revitalizáciou povodí. Zvýšením úrovne ochrany pred povodňami sa vytvorí lepšie podmienky pre hospodársky a sociálny rozvoj oblastí ohrozených a postihovaných povodňami.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami v súlade s Programom protipovodňovej ochrany SR do roku 2010, Plánmi manažmentu povodí, resp. Vodným plánom Slovenska, vrátane vypracovania plánov manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska, najmä:

II. skupina: Opatrenia vyplývajúce zo smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík, vrátane plánov manažmentu povodňových rizík.

Operačný cieľ 2.2 Vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému

Povodňový varovný a predpovedný systém (POVAPSYS), ktorého cieľom je vyvinúť nástroje umožňujúce prostredníctvom hydrologických predpovedí, varovaní a výstrah výraznejšie znížiť škody spôsobené

povodňami, predovšetkým straty na životoch, ujmy na zdraví a majetku občanov, je súčasťou komplexného Programu protipovodňovej ochrany Slovenskej republiky do roku 2010 a je zakotvený i v koncepcii vodohospodárskej politiky SR do roku 2015. POVAPSYS umožní vydávať hydrologické predpovede v cca 100 predpovedných profiloch, ako aj varovania a výstrahy upozorňujúce na nebezpečenstvo vzniku povodní pre ohrozené územia alebo vodný tok na celom úseku toku.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Dobudovanie a prevádzka POVAPSYS

Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy

Špecifický cieľ: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok, minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy, vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie v súlade s legislatívou EÚ a SR. Špecifický cieľ prioritnej osi je zameraný na zabezpečenie dôslednej implementácie smerníc EÚ v oblasti kvality ovzdušia. Zároveň bol stanovený s ohľadom na ciele Tematickej stratégie o znečistení ovzdušia, ktorých splnenie bude do roku 2020 hlavnou prioritou ochrany ovzdušia v SR.

Fond: Európsky fond regionálneho rozvoja

Oprávnené územie: Celé územie SR s výnimkou Bratislavského kraja

Operačný cieľ 3.1 Ochrana ovzdušia

Dôvodom stanovenia tohto cieľa je predovšetkým potreba dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia na území SR, pri ktorej nebude dochádzať k prekročovaniu limitných hodnôt určených znečisťujúcich látok. Ďalším dôvodom je potreba naplňovania záverov Tematickej stratégie o znečistení ovzdušia a požiadavky na dodržanie určených národných emisných stropov, ktoré vyplývajú z legislatívy EÚ, ale aj z medzinárodných dohôd.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10} , $PM_{2.5}$), SO_2 , N_{ox} , benzén, VOC, NH_3 , ťažkých kovov a PAH,

II. skupina: Zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia,

III. skupina: Riešenie kvality ovzdušia a skvalitňovanie a odborná podpora monitorovania emisií a kvality ovzdušia podľa požiadaviek EÚ, ako aj skvalitňovanie Národného emisného informačného systému (NEIS).

Operačný cieľ 3.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy, vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie

Kotolňa so spaľovaním biomasy v Strečne (foto: archív SAŽP)

Jedným z dôvodov zaradenia tohto operačného cieľa do prioritnej osi je potreba plnenia prijatých medzinárodných záväzkov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov. Ďalším dôvodom sú aktivity (inventarizácia a projekcia emisií skleníkových plynov) spojené s transpozíciou a implementáciou smernice 2004/101/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s kvótami emisií skleníkových plynov v rámci Spoločenstva s ohľadom na projektové mechanizmy Kjótskeho protokolu.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov,

II. skupina: Štúdie dopadov klimatických zmien na zložky životného prostredia, vrátane analýzy ekonomických nákladov; skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií; programy na podporu vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia, analýza nástrojov na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácia výsledkov aktivít.

Prioritná os 4: Odpadové hospodárstvo

Špecifický cieľ: Dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR, znižovanie a eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a skládok odpadov na zdravie ľudí a ekosystémy. Obsah a ciele prioritnej osi 4 vyplývajú z hierarchie cieľov v oblasti odpadového hospodárstva SR zakotvenej v koncepčných dokumentoch EÚ a SR (Program odpadového hospodárstva SR) a zároveň rešpektujú prechodné obdobia a iné termínované požiadavky vyplývajúce z legislatívy EÚ, ktorých plnenie je pre SR záväzné.

Fond: Kohézny fond

Oprávnené územie: Celé územie SR

Operačný cieľ 4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu odpadov

Tento cieľ je zameraný na zvýšenie podielu vyseparovaných odpadov.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálneho odpadu na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu,

II. skupina: Dotriedovanie vyseparovaných zložiek

Rekonštrukcia a rozšírenie čističky odpadových vôd má pozitívny vplyv na životné prostredie v chránenom území Prírodnej pamiatky rieky Myjava (foto: archív MŽP SR)

z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu.

Operačný cieľ 4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov

Tento cieľ je zameraný na zvýšenie množstva zhodnocovaných odpadov. Zákon o odpadoch definuje zhodnocovanie odpadov ako činnosti vedúce k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov. Z hľadiska spôsobu využitia pôvodných vlastností odpadov má prioritu materiálové zhodnocovanie odpadov.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Úprava vyseparovaných zložiek odpadov pred ich zhodnotením alebo environmentálne vhodným zneškodnením,

II. skupina: Zhodnocovanie odpadov, vrátane ich mechanicko-biologickej alebo termickej úpravy,

III. skupina: Zvýšenie miery recyklácie podporou nových alebo zvýšenie kvality výstupných produktov dobudovaním existujúcich BAT technológií v oblasti zhodnocovania odpadov,

IV. skupina: Podpora aktivít zameraných na energetické zhodnocovanie odpadov.

Operačný cieľ 4.3 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie

Tento cieľ je zameraný na zabezpečenie nakladania s nebezpečnými odpadmi environmentálne vhodným spôsobom prioritne pre vybrané druhy nebezpečných odpadov. K jeho dosiahnutiu prispeje najmä zefektívnenie systému separovaného zberu v zariadeniach nakladajúcich s odpadom zo zdravotnej a veterinárnej starostlivosti vedúce k stabilizácii a zníženiu množstva produkovaného nebezpečného odpadu, zabezpečenie využívania zariadení na úpravu odpadu zo zdravotnej a veterinárnej starostlivosti za účelom odstránenia jeho nebezpečných vlastností, zabezpečenie environmentálne vhodného zneškodnenia prestárlych pesticídov, vrátane POPs pesticídov na území SR pri uplatnení BAT/BEP (najlepšej dostupnej technológie/najlepšej environmentálnej praxe) a zabezpečenie environmentálne vhodného zneškodnenia PCB na území SR pri uplatnení BAT/BEP.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepcných východísk,

II. skupina: Nakladanie s nebezpečnými odpadmi, vrátane výstavby a rekonštrukcie zariadení s cieľom zhodnotenia a zneškodnenia nebezpečných odpadov environmentálne vhodným spôsobom,

III. skupina: Environmentálne vhodné zneškodnenie prestárlych pesticídov, vrátane POPs a PCB.

Operačný cieľ 4.4 Riešenie problematiky environmentálnych záťaží, vrátane ich odstraňovania

Hlavné predpoklady, ktorých zabezpečenie je nevyhnutné pre dosiahnutie tohto cieľa, spočívajú vo vytvorení právneho rámca problematiky environmentálnych záťaží, vo vykonaní dôslednej inventarizácie environmentálnych záťaží na Slovensku, vo vybudovaní informačného systému environmentálnych záťaží, v stanovení kritérií pre prioritizáciu environmentálnych záťaží vo vzťahu k potrebe ich sanácie.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Monitorovanie a prieskum environmentálnych záťaží a spracovanie rizikových analýz,

II. skupina: Sanácia najrizikovejších environmentálnych záťaží,

III. skupina: Dobudovanie informačného systému environmentálnych záťaží.

Operačný cieľ 4.5 Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov

Tento cieľ je zameraný na skládky odpadov, ktoré sú alebo boli prevádzkované na základe súhlasu na prevádzkovanie skládky odpadov podľa súčasne platného zákona o odpadoch alebo na základe rozhodnutí podľa starších právnych predpisov.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov

Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

Špecifický cieľ: Dobudovanie sústavy chránených území NATURA 2000 a infraštruktúry ochrany prírody SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR. Špecifický cieľ prioritnej osi vyplýva z potreby implementácie environmentálneho acquis v oblasti ochrany prírody a krajiny s prioritným zameraním na právne predpisy EÚ, z ktorých vychádza budovanie sústavy NATURA 2000, a to: smernica Rady 1979/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení (ďalej len „smernica o vtákoch“) a smernica Rady 1992/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov v platnom znení. (ďalej len „smernica o biotopoch“). Špecifický cieľ prioritnej osi taktiež okrajovo súvisí so smernicou Rady 1999/ES z 29. marca 1999 o chove voľne žijúcich živočíchov v zoologických záhradách.

Fond: Európsky fond regionálneho rozvoja

Oprávnené územie: Celé územie SR s výnimkou Bratislavského kraja

Operačný cieľ 5.1 Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia, vrátane území NATURA 2000 a programov zachrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území, vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov

Operačný cieľ je zameraný na dosiahnutie alebo zachovanie priaznivého stavu druhov a biotopov európskeho významu, najmä prostredníctvom sústavy NATURA 2000. Pre jeho splnenie je potrebné poznanie súčasného stavu druhov a biotopov, správne určenie opatrení vedúcich k priaznivému stavu, ich realizácia a systematický monitoring. Doplnkom ochrany druhov na mieste (in situ) je ochrana ex situ (v špecializovaných zariadeniach).

Skupiny aktivít:

I. skupina: Vypracovanie dokumentov starostlivosti,

II. skupina: Realizácia schválených dokumentov starostlivosti,

III. skupina: Vytvorenie informačného systému monitoringu biotopov a druhov (európskeho a národného významu), vrátane technického zabezpečenia na evidenciu, spracovanie a sprístupňovanie údajov,

IV. skupina: Realizácia monitoringu aktuálneho stavu a trendov biotopov a druhov (európskeho a národného významu), vrátane spracovania údajov a ich ďalšieho využitia,

V. skupina: Vypracovanie metodických materiálov.

Operačný cieľ 5.2 Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny, vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov

Implementáciu predpisov na ochranu prírody a krajiny, vrátane chránených druhov a chránených území, zabezpečujú orgány štátnej správy ochrany prírody a krajiny v spolupráci s odbornými organizáciami s celoslovenskou pôsobnosťou (najmä Štátna ochrana prírody SR, Správa slovenských jaskýň, ZOO Bojnice a Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva). Práve odborné organizácie ochrany prírody budú mať zásadné postavenie v plnení uvedených úloh. Plnenie náročných úloh v oblasti prípravy dokumentov starostlivosti, ako aj monitoringu a reportingu, ktoré priamo vyplývajú z právnych predpisov EÚ, si vyžaduje posilnenie odborných organizácií ochrany prírody a krajiny, vrátane ich priestorového a materiálneho vybavenia. Potreba rekonštrukcie/výstavby jednotlivých zariadení a objektov správ národných parkov a chránených krajinných oblastí (administratívne budovy, terénne stanice) vyplýva taktiež z programov starostlivosti o chránené územia, v rámci ktorých je jedným z opatrení na systematické zabezpečenie manažmentu, výskumu a monitoringu v chránených územiach.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Výstavba a rekonštrukcia budov alebo inej infraštruktúry oprávnených organizácií, vrátane výkupu pozemkov a ďalších aktivít;

II. skupina: Výstavba a rekonštrukcia náučných chodníkov a náučných lokalít, objektov a zariadení na povrchu i v podzemí na ochranu jaskýň a na sprístupňovanie jaskýň ako náučných lokalít;

III. skupina: Vybavenie budov alebo inej infraštruktúry oprávnených organizácií, vrátane zariadení na informačné a propagačné činnosti, a ďalších aktivít;

IV. skupina: Monitoring významných charakteristických črt krajiny;

V. skupina: Vypracovanie dokumentácií ochrany, obnovy a tvorby krajiny a realizácia opatrení pre udržanie typického rázu.

Operačný cieľ 5.3 Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami

Základnou podmienkou realizácie opatrení ochrany prírody je dostatočné environmentálne povedomie

Rekonštrukcia teplárne v Košiciach s pomocou EÚ (foto: archív SAŽP)

verejnosti a podpora zo strany vlastníkov a užívateľov dotknutých pozemkov. Rovnako aj realizácia cieľov smernice o biotopoch, ktorými sú predchádzať zhoršovaniu stavu biotopov a druhov, ako aj rušeniu druhov (čl. 6.2. smernice o biotopoch) a zabezpečiť ich priaznivý stav, nie je možná bez súčinnosti s vlastníkmi/užívateľmi pozemkov v chránených územiach, ako širokou verejnosťou a zlepšením ich environmentálneho povedomia. Pre naplnenie cieľov smernice o vtákoch a smernice o biotopoch je zároveň potrebné zlepšiť informovanosť o územiach NATURA 2000 a druhoch európskeho významu. Povinnosť podporovať výchovu a všeobecnú informovanosť o potrebe chrániť druhy voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a ich biotopy vyplýva aj z čl. 22. c) smernice o biotopoch.

Skupiny aktivít:

I. skupina: Vytvorenie kontinuálneho systému vzdelávania v oblasti ochrany prírody a krajiny, príprava a realizácia tematických vzdelávacích programov pre jednotlivé cieľové skupiny;

II. skupina: Vytvorenie systému pre zosúladienie záujmov ochrany prírody so záujmami vlastníkov, správcov a užívateľov územia, vrátane prípravy dokumentov (napr. regionálne a lokálne štúdie trvalo udržateľného rozvoja), zakladanie regionálnych rád pre trvalo udržateľný rozvoj, informačné a vzdelávacie podujatia pre vlastníkov pozemkov v chránených územiach;

III. skupina: Príprava a realizácia informačných podujatí pre odbornú a laickú verejnosť;

IV. skupina: Príprava a vydanie materiálov na informovanie, propagáciu, riešenie aktuálnych problémov;

V. skupina: Sústreďovanie informácií a ich sprístupňovanie verejnosti, Európskej komisii a iným medzinárodným a národným inštitúciám;

VI. skupina: Zavedenie programov smerujúcich k praktickej starostlivosti o krajinu do života vidieckeho obyvateľstva.

Prioritná os 6: Technická pomoc

Špecifickým cieľom prioritnej osi Technická pomoc je zabezpečenie efektívneho procesu riadenia a implementácie OP ŽP v súlade s nárokmi kladenými na administratívne štruktúry zodpovedné za realizáciu operačného programu, a to prostredníctvom podpory prípravných, riadiacich, monitorovacích, hodnotiacich, informačných a kontrolných aktivít týkajúcich sa OP ŽP spolu s aktivitami slúžiacimi na posilnenie administratívnych kapacít, ktoré zabezpečujú programovanie, riadenie, implementáciu, finančné riadenie, hodnotenie a monitorovanie, kontrolu a audit OP ŽP.

Fond: Kohézny fond

Oprávnené územie: Celé územie SR

Operačný cieľ 6.1 Technická pomoc

Technická pomoc je osobitnou prioritnou osou OP ŽP, ktorej účelom je podporovať realizáciu ostatných prioritných osí a aktivít uvedených v operačnom programe. Efektívna implementácia operačného programu závisí od schopnosti orgánov, ktoré sú zapojené do implementácie vykonávať svoje funkcie v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z nariadení ES.

Skupiny aktivít:

Skupina I. Príprava a vykonávanie, monitorovanie a kontrola a audit;

Skupina II. Hodnotenie a štúdie, informovanie a publicita.

Zahraničné zdroje financovania predstavujú: Kohézny fond a Európsky fond regionálneho rozvoja. S výnimkou

prioritných osí 3 a 5 je oprávneným územím pre všetky prioritné osi celé územie Slovenska. Pre prioritné osi 3 a 5, nakoľko sú spolufinancované z ERDF, je oprávneným územím celé územie Slovenska s výnimkou Bratislavského kraja.

Prioritné osi OP ŽP a príslušný zahraničný zdroj financovania

Názov prioritnej osi OP ŽP	Zdroj financovania
Prioritná os 1: Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	KF
Prioritná os 2: Ochrana pred povodňami	KF
Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	ERDF
Prioritná os 4: Odpadové hospodárstvo	KF
Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	ERDF
Prioritná os 6: Technická pomoc	KF

Inštitucionálny rámec OP ŽP

MŽP SR bolo v zmysle uznesenia vlády SR č. 457/2006 a uznesenia vlády SR č. 832/2006 menované *riadiacim orgánom* (RO) pre OP ŽP, ktorý nesie celkovú zodpovednosť za systém riadenia a implementácie pomoci poskytovanej z ERDF a KF. RO je orgán určený členským štátom na základe článku 59 (1) všeobecného nariadenia, ktorý zodpovedá za riadenie a vykonávanie programu v súlade s predpismi EÚ a v súlade s inštitucionálnymi, právnymi a finančnými systémami SR. Pri riadení operačného programu postupuje RO v súlade s metodickými pokynmi *centrálneho koordinačného orgánu* a metodickými pokynmi certifikačného orgánu a orgánu auditu v príslušných oblastiach.

Centrálny koordinačný orgán pre operačné programy v rámci Národného strategického referenčného rámca (NSRR) je hlavný orgán SR zodpovedný za účinné riadenie a čerpanie štrukturálnych fondov (ŠF) a KF, s cieľom zabezpečiť koordináciu procesov riadenia ŠF a KF v SR. V podmienkach SR je centrálnym koordinačným orgánom Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Na základe uznesenia vlády SR č. 832 z 8. októbra 2006, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR ako centrálny koordinačný orgán pre operačné programy v Národnom strategickom referenčnom rámci SR na roky 2007 – 2013 (CKO) zabezpečuje strategickú úroveň systému riadenia NSRR. V tejto súvislosti vykonáva CKO v oblasti riadenia pomoci zo ŠF a KF najmä tieto funkcie:

- na úrovni NSRR zabezpečuje programovanie, monitorovanie, hodnotenie, publicitu a informovanosť a vzdelávanie administratívnych

kapacít v týchto oblastiach;

- zabezpečuje koordináciu procesov riadenia a implementácie operačných programov v súlade so Systémom riadenia ŠF a KF;
- metodicky usmerňuje subjekty zapojené do riadenia a implementácie operačných programov;
- zodpovedá za vývoj, prevádzku a údržbu ITMS;
- plní funkciu RO pre OP Technická pomoc.

Riadiaci orgán je národný, regionálny alebo miestny verejný orgán alebo súkromný orgán určený členským štátom, ktorý je zodpovedný za riadenie operačného programu. Riadiaci orgán je menovaný pre každý operačný program. V podmienkach SR určuje jednotlivé riadiace orgány vláda SR. Riadiaci orgán operačného programu predstavuje operačnú úroveň systému riadenia NSRR. Pri riadení operačného programu postupuje RO v súlade s metodickými pokynmi CKO a metodickými pokynmi certifikačného orgánu a orgánu auditu v príslušných oblastiach. Na základe uznesenia vlády SR č. 832 z 8. októbra 2006 je riadiacim orgánom pre OP ŽP Ministerstvo životného prostredia SR. V súlade s čl. 60 všeobecného nariadenia je RO zodpovedný za riadenie a vykonávanie OP ŽP v súlade so zásadou riadneho finančného riadenia, najmä za:

- vypracovanie operačného programu;
- spolufinancovanie operačného programu zo štátneho rozpočtu;
- usmerňovanie prijímateľov;
- hodnotenie operačného programu v súlade s písm. e) uvedeného článku;
- monitorovanie operačného programu, vedenie Monitorovacieho výboru pre OP ŽP v súlade s písm. h) uvedeného článku, vypracovanie výročnej a záverečnej správy o implementácii, ich predloženie monitorovaciemu výboru a Európskej komisii v súlade s písm. i) uvedeného článku;
- publicitu o pomoci z EÚ a informovanie verejnosti o fondoch z EÚ v súlade s článkom 69 všeobecného nariadenia;
- zber a zaznamenávanie údajov potrebných na finančné riadenie, monitorovanie, preverovanie, audit a hodnotenie v elektronickej podobe;
- archiváciu a dostupnosť dokumentov v súlade s článkom 90 všeobecného nariadenia;
- prijímanie, výber a schvaľovanie projektov prijímateľov v súlade s kritériami hodnotenia a výberu

Ekologizácia tepelného zdroja s využitím spaľovania biomasy vo Zvolenskej teplárenskej, a. s., (foto: archív SAŽP)

projektov schválenými monitorovacím výborom a zabezpečenie dodržiavania uplatniteľných predpisov Spoločenstva a vnútroštátnych predpisov počas celého obdobia vykonávania operačného programu tak, ako sa požaduje v písm. a) uvedeného článku;

- uzatváranie zmlúv s prijímateľmi o poskytnutí nenávratného finančného príspevku;
- overenie spolufinancovania jednotlivých projektov zo zdrojov prijímateľa a z ostatných národných zdrojov;
- overenie dodania spolufinancovaných produktov a služieb a overenie skutočne vynaložených výdavkov a ich súladu s predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi podľa odseku b) uvedeného článku;
- zabezpečenie vedenia samostatného účtovného systému prijímateľmi a inými orgánmi zapojenými do implementácie;
- zabezpečenie, aby certifikačný orgán dostal na účely certifikácie všetky potrebné informácie o postupoch a overeniach vykonaných v súvislosti s výdavkami;
- poskytovanie EK informácií, ktoré jej umožnia posúdiť veľké projekty.

Výkon funkcie Riadiaceho orgánu OP ŽP na MŽP SR zabezpečuje sekcia environmentálnych programov a projektov. Jednotlivé činnosti riadiaceho orgánu OP ŽP vykonávajú jej nasledovné organizačné zložky: odbor programov, odbor administrácie a prípravy projektov, odbor implementácie projektov. Riadiaci orgán OP ŽP nesie celkovú zodpovednosť za systém riadenia a implementácie pomoci z ERDF a KF poskytovanej v rámci OP ŽP. Riadiaci orgán bude vykonávať svoje úlohy v plnom rozsahu v súlade s inštitucionálnymi, právnymi a finančnými systémami SR.

Miesta prvého kontaktu: Regionálne informačné a poradenské strediská – REPIS – www.repis.sk (pozri článok na s. 17). Všetky aktuálne informácie a relevantné dokumenty sú dostupné na www.opzp.sk.

Finančný rámec OP ŽP

V programovom období 2007 - 2013 Ministerstvo životného prostredia SR zabezpečuje čerpanie finančných prostriedkov zo ŠF a KF v rámci programového dokumentu OP ŽP.

Jedným z nevyhnutných predpokladov plynulej realizácie programov a projektov financovaných zo ŠF a KF je existencia systému finančného riadenia na národnej úrovni s jasne zadefinovanými postupmi a zodpovednosťami jednotlivých orgánov.

Systém finančného riadenia ŠF a KF na programové obdobie 2007 – 2013 verzia 2.0 bol schválený ministrom financií SR dňa 12. júna 2007 a platnosť nadobudol dňa 1. júla 2007.

Úpravy v Systéme finančného riadenia ŠF a KF na programové obdobie 2007 – 2013, verzie 2.1 sa týkajú najmä:

- zapracovania zmien vyplývajúcich z uznesenia vlády SR č. 1035 zo dňa 5. decembra 2007 k Postupom pre audit štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo na

programové obdobie 2007 – 2013;

- úpravy systému finančných a informačných tokov v rámci Operačného programu Cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika na programové obdobie 2007 – 2013;
- predkladania analýzy poskytnutých a zúčtoványch zálohových platieb a sledovania poskytnutia a zúčtovania zálohových platieb v rámci projektu prijímateľa.

Cieľom je zabezpečiť efektívny systém finančného riadenia ŠF a KF v súlade s platnými právnymi predpismi Európskych spoločenstiev a Slovenskej republiky. Systém finančného riadenia je základným predpokladom poskytovania finančných prostriedkov ES pre spoločné programy, ktoré sú realizované v rámci ŠF a KF.

V prípade, ak Slovenská republika vstúpi do Európskej menovej únie, nevyčerpaná suma nenávratného finančného príspevku ku dňu vstupu bude prepočítaná zo slovenských korún na euro. Pri tomto prepočte bude použitý konverzný kurz, ktorý v súvislosti so zavedením eura v SR bude stanovený sekundárnym právnym aktom ES. Tento dokument sa nevzťahuje na ostatné procesy riadenia, ktoré sú metodicky upravené Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR v Systéme riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, resp. na následnú finančnú kontrolu a audit.

Slovenská republika bude čerpať v rámci tohto operačného programu finančnú pomoc z fondov Európskej únie v celkovej výške 1,8 miliardy eur. V prepočte to predstavuje zhruba 60 miliárd korún, spolu s účasťou štátneho rozpočtu ide o zhruba 65 miliárd korún.

Finančná alokácia

Prioritná os	EÚ zdroje/fond	Národné zdroje	Orientačné rozdelenie národných zdrojov		celkom	Miera kofinancovania
			Národné	Súkromné		
1.	915 643 065 / KF	161 584 071	161 584 071	0	1 077 227 136	0,85
2.	120 000 000 / KF	21 176 471	21 176 471	0	141 176 471	0,85
3.	180 000 000 / ERDF	31 764 706	31 764 706	0	211 764 706	0,85
4.	485 000 000 / KF	85 588 235	85 588 235	0	570 588 235	0,85
5.	50 756 935 / ERFD	8 957 106	8 957 106	0	59 714 041	0,85
6.	48 600 000 / KF	8 576 470	8 576 470	0	57 176 470	0,85
celkom	1 800 000 000	317 647 059	317 647 059	0	2 117 647 059	0,85

Implementácia OP ŽP

Výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok: Ministerstvo životného prostredia SR ako riadiaci orgán pre OP ŽP zverejnilo dňa 18. januára 2008 **prvé výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok**, dátum ich uzávierky bol 18. apríla 2008. **Dňa 18. 1. 2008** bolo zverejnených 5 výziev:

Prioritná os 1: Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd

Operačný cieľ 1.3 Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd

Prioritná os 2: Ochrana pred povodňami

Operačný cieľ 2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy

Operačný cieľ 3.1 Ochrana ovzdušia

Prioritná os 4: Odpadové hospodárstvo

Operačný cieľ 4.3 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie; Operačný cieľ 4.4 Riešenie problematiky environmentálnych záťaží, vrátane ich odstraňovania; Operačný cieľ 4.5 Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov

Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

Operačný cieľ 5.1 Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia, vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území, vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov;

Operačný cieľ 5.2 Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny, vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov;

Operačný cieľ 5.3 Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami.

Ministerstvo životného prostredia SR zvolilo formu „uzavretých výziev“, tzn. projekty bude možné podávať v rámci každej výzvy 3 mesiace od jej vyhlásenia. Oprávnenými prijímateľmi pre uvedené výzvy sú subjekty sektora verejnej správy.

II. kolo výziev

Dňa 22. 5. 2008 boli vyhlásené Výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci OP ŽP v tejto štruktúre:

Výzva OPŽP-P03-08-2 Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy Operačný cieľ 3.1 Ochrana ovzdušia (skupina aktivít I. a III.);

Výzva OPŽP-P03-08-3 Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy Operačný cieľ 3.1 Ochrana ovzdušia (skupina aktivít II.);

Výzva OPŽP-P04-08-2 Prioritná os 4: Odpadové hospodárstvo Operačný cieľ 4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu;

Výzva OPŽP-P04-08-4 Prioritná os 4: Odpadové hospodárstvo Operačný cieľ 4.3 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie.

Mgr. Roderik Klinda, riaditeľ odboru programov sekcie environmentálnych programov a projektov

Mgr. Viera Vilinovičová, Mgr. Mário Selecký, odbor programov MŽP SR